

Trond Kristoffersen

**Årsregnskapet
en grunnleggende innføring
6. utgave 2019**

**Løsninger på oppgaver i oppgavesamlingen – for faglærer
Del I (kapittel 3-15)**

Mars 2019

Oppgave 3.6.

Effekt på:			
	Eiendel	Egenkapital	Gjeld
A	+ 100 Kontanter		+ 100 Lån
B	+ 50 Varer		+ 50 Leverandørgjeld
C	- 60 Bank	- 60 Eieruttak	
D	- 110 Kontanter + 110 Varebil		
E	- 75 Bank		- 75 Lån
F	- 80 Bank	- 80 Kostnad	
G	+ 65 Kundefordringer - 50 Varer	+ 15 Fortjeneste	

Varene er solgt for en høyere pris enn innkjøpsprisen. Fortjenesten ved salget øker egenkapitalen.

Oppgave 3.10.

Spørsmål a:

Ola Furu har solgt 40 av de 100 møblene han hadde i sin beholdning. Møblene er solgt for et høyere beløp enn hva de var oppført med i balansen. Dette betyr at Ola Furu har tjent på salget av møblene. Fortjenesten på salget øker egenkapitalen. Fortjenesten beregnes slik:

Salgssum 40 møbler	180 000	
- Balanseverdi 40 møbler	(80 000)	(= 40 møbler · 2 000 kroner per møbel)
= Bruttofortjeneste ved salget	= 100 000	

De ulike transaksjonene har følgende effekt på balansen:

Effekt på:			
	Eiendel	Egenkapital	Gjeld
1	+ 180 000 Bankinnskudd - 80 000 Varelager	+ 100 000 Fortjeneste	
2	+ 60 000 Inventar		+ 60 000 Banklån
3	- 40 000 Bankinnskudd	- 40 000 Kostnad	
4	- 25 000 Bankinnskudd		- 25 000 Banklån
5	- 20 000 Bankinnskudd	- 20 000 Privatuttak	

Spørsmål b:

Bruttofortjenesten er forskjellen mellom salgspris og innkjøpspris på varene. Bruttofortjenesten ved salget øker egenkapitalen. Både lønn til ansatte (kostnad) og eiers privatuttak reduserer egenkapitalen.

Spørsmål c:

En korrigert balanse per 31. juli 20x1 ser slik ut:

Ola Furu Møbelsenteret		
Balanse per	31.7.20x1	30.6.20x1
Butikkinventar	60 000	0
Varer	120 000	200 000
Bankinnskudd	145 000	50 000
	<u>325 000</u>	<u>250 000</u>
Furu kapital (egenkapital)	140 000	100 000
Banklån	185 000	150 000
	<u>325 000</u>	<u>250 000</u>

Merk at balanseligningen fortsatt gjelder: Sum eiendeler = sum egenkapital og gjeld.

Spørsmål d:

En analyse av endringen av balansen i perioden 30.06.20x1 til 30.07.20x1 viser følgende:

Sum eiendeler per 30.07.20x1	325 000
– Sum eiendeler per 30.06.20x1	<u>(250 000)</u>
Sum anvendt kapital i perioden (netto)	= <u>75 000</u>

Sum gjeld per 30.07.20x1	185 000
– Sum gjeld per 30.06.20x1	<u>(150 000)</u>
= Økning av gjeld i perioden	= <u>35 000</u>
Egenkapital per 30.07.20x1	140 000
– Egenkapital per 30.06.20x1	<u>(100 000)</u>
= Økning av egenkapital i perioden	= <u>40 000</u>
= Sum anskaffelse av kapital i perioden	= <u>75 000</u>

Merk at sum kapitalanskaffelse og sum kapitalanvendelse er like stor.

Oppgave 5.4.

Spørsmål a:

	Effekt på:		
	Eiendel	Egenkapital	Gjeld
1	+ 80 000 Bankinnskudd	+ 80 000 Eiers kapitalkonto	
2	+ 12 000 Kontanter – 12 000 Bankinnskudd		
3	+ 30 000 Bankinnskudd		+ 30 000 Lån
4	+ 25 000 Inventar – 25 000 Bankinnskudd		
5	+ 22 000 Kundefordring	+ 22 000 Inntekt (salgsinntekt)	
6	+ 12 000 Bankinnskudd	+ 12 000 Inntekt (salgsinntekt)	
7	– 14 500 Bankinnskudd	– 14 500 Kostnad (lønn)	
8	– 10 500 Kontanter	– 10 500 Kostnad (husleie)	
9	– 14 000 Bankinnskudd	– 14 000 Privatkonto	

Spørsmål b:

Egenkapital IB	0
Innskudd fra eier	80 000
Inntekter (salgsinntekt)	34 000
– Kostnad (lønn + husleie)	(25 000)
– Privatuttak eier	(14 000)
= Egenkapital UB	= 75 000

Oppgave 5.5.

Spørsmål a og b.

Stein Berge		1250 Inventar		1500 Kundefordringer		1900 Kontanter		1920 Bankinnskudd		2050 Berge kapitalkonto	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Ny egenkapital	1							80 000			80 000
Uttak fra bank	2					12 000			12 000		
Opptak av lån	3							30 000			
Kjøp inventar	4	25 000							25 000		
Kontantsalg	5							12 000			
Lønn	6								14 500		
Kreditsalg	7			22 000							
Husleie	8						10 500				
Privatuttak	9								14 000		
Ovf. privatuttak	10									14 000	
Råbalanse		25 000		22 000		12 000	10 500	122 000	65 500	14 000	80 000
Til resultat											9 000
Til balanse			25 000	22 000	22 000	12 000	1 500	56 500	75 000	75 000	
Sum		25 000	25 000	22 000	22 000	12 000	12 000	122 000	122 000	89 000	89 000

Stein Berge		2060		2210		3100		5000		6300	
		Berge privatkonto		Lån		Salgsinntekt		Lønn		Husleie	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Ny egenkapital	1										
Uttak fra bank	2										
Opptak av lån	3				30 000						
Kjøp inventar	4										
Kontantsalg	5						12 000				
Lønn	6							14 500			
Kredittsalg	7						22 000				
Husleie	8									10 500	
Privatuttak	9	14 000									
Ovf. privatuttak	10		14 000								
Råbalanse		14 000	14 000		30 000		34 000	14 500		10 500	
Til resultat						34 000			14 500		10 500
Til balanse				30 000							
Sum		14 000	14 000	30 000	30 000	34 000	34 000	14 500	14 500	10 500	10 500

Stein Berge			
Resultatkonto for mars 20x1			
Kostnader	Inntekter		
Lønn	14 500	Salgsinntekt	34 000
Husleie	10 500		
Overskudd	9 000		
	34 000		34 000

Stein Berge			
Balanse per 31. mars 20x1			
Eiendeler	Egenkapital og gjeld		
Inventar	25 000	Berge	75 000
Kundefordring	22 000	kapitalkonto	30 000
		Lån	
Bankinnskudd	56 500		
Konterter	1 500		
	105 000		105 000

Resultatet beregnes som forskjellen mellom inntektene på 34 000 kroner og kostnadene på 25 000 kroner. Inntektene er størst, slik at resultatet vises et overskudd. Overskuddet på 9 000 kroner overføres til egenkapitalen (eiers kapitalkonto) ved slutten av perioden.

Oppgave 5.10.

Spørsmål a og b:

Bruttofortjenesten ved salg av varene utgjør:

Salgsinntekt	20 000
– Kostpris solgte varer	(10 000)
= Bruttofortjeneste	= 10 000

Samlet innkjøp av varer var på 15 000 kroner, hvorav varer for 10 000 kroner er solgt. Varer innkjøpt for 5 000 kroner er derfor fortsatt på lager ved utgangen av mars.

Spørsmål c og d:

Apr.	Unni Lehn		1250 Inventar		1460 Varer		1920 Bankinnskudd		1900 Kontanter		2050 Lehn kapitalkonto	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	Ny egenkapital	1					30 000					30 000
3	Uttak fra bank	2						20 000	20 000			
10	Kjøp av inventar	3	16 000							16 000		
12	Opptak av lån	4					25 000					
14	Kjøp av varer	5						15 000				
18	Lønn ansatte	6								8 000		
23	Salg av varer	7							20 000			
27	Avdrag lån	8						5 000				
28	Privatuttak	9						4 500				
30	Endring varer	10			5 000							
30	Saldo privatkonto	11									4 500	
	Råbalanse		16 000		5 000		55 000	44 500	40 000	24 000	4 500	30 000
	Til resultat											2 000
	Til balanse			16 000	5 000		10 500		16 000		27 500	
	Sum		16 000	16 000	5 000	5 000	55 000	55 000	40 000	40 000	32 000	32 000

Apr.	Unni Lehn		2060 Lehn privatkonto		2210 Lån		3100 Salgsinntekt		4300 Varekjøp		5000 Lønn	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	Ny egenkapital	1										
3	Uttak fra bank	2										
10	Kjøp av inventar	3										
12	Opptak av lån	4				25 000						
14	Kjøp av varer	5							15 000			
18	Lønn ansatte	6									8 000	
23	Salg av varer	7						20 000				
27	Betalt leverandør	8			5 000							
28	Privatuttak	9	4 500									
30	Endring varer	10								5 000		
30	Ovf privatuttak	11		4 500								
	Råbalanse		4 500	4 500	5 000	25 000		20 000	15 000	5 000	8 000	
	Til resultat						20 000			10 000		8 000
	Til balanse				20 000							
	Sum		4 500	4 500	25 000	25 000	20 000	20 000	15 000	15 000	8 000	8 000

Unni Lehn Resultatkonto for april 20x1			
Kostnader		Inntekter	
Varekostnad	10 000	Salgsinntekt	20 000
Lønn	8 000		
	<u>18 000</u>		<u>20 000</u>
Overskudd	2 000		
	<u>20 000</u>		<u>20 000</u>

Unni Lehn Balanse per 30.04.20x1			
Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Inventar	16 000	Lehn kapitalkonto	27 500
Varebeholdning	5 000	Lån	20 000
Bankinnskudd	10 500		
Kontanter	16 000		
	<u>47 500</u>		<u>47 500</u>

Resultatet viser et overskudd på 2 000 kroner som vi ser som forskjellen mellom inntektene på 20 000 kroner og kostnadene til forbruk av varer og lønn på til sammen på 18 000 kroner.

Spørsmål e:

Endringen av egenkapitalen (eiers kapitalkonto) i perioden kan forklares slik:

Egenkapital IB		0
Innskudd fra eier		30 000
– Privatuttak		(4 500)
Overskudd		2 000
= Egenkapital UB	=	<u>27 500</u>

Oppgave 8.5

Inntekter skal resultatføres i den perioden de er opptjent, dvs. når arbeidet for kundene er utført. Opptjent inntekt beregnes som: antall arbeidete timer · utfaktureringsrate (salgsverdi).

	Mai	Juni	Totalt
Berg Marked AS	50 000 kroner	10 000 kroner	60 000 kroner
Stranda Handel AS	0	40 000 kroner	40 000 kroner
	50 000 kroner	50 000 kroner	100 000 kroner

Av praktiske årsaker er det i bokføringen brukt en egen konto for periodens resultat, i stedet for å utarbeide en ordinær hovedbokavslutning. Et samlet regnskap er vist nedenfor.

Ida Ottervik Mai	1530 Opptjent, ikke fakturert inntekt		1920 Bankinnskudd		2050 Ottervik kapital		2060 Ottervik privat		2900 Forskudd fra kunde	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB 01.05.			40 000			40 000				
Driftsutgifter	1			35 000						
Innbetaling	2		25 000							25 000
Privatuttak	3			12 500			12 500			
Opptjent inntekt	4	50 000								
Ovf. privatuttak					12 500			12 500		
Overskudd						15 000				
Råbalanse		50 000	65 000	47 500	12 500	55 000	12 500	12 500		25 000
Saldo		50 000	17 500			42 500		0		25 000

Ida Ottervik Mai	3100 Salgsinntekt		Diverse utgifter		8810 Overskudd	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB 01.05.						
Driftsutgifter	1		35 000			
Innbetaling	2					
Privatuttak	3					
Opptjent inntekt	4	50 000				
Ovf. privatuttak						
Overskudd					15 000	
Råbalanse		50 000	35 000		15 000	
Saldo		50 000	35 000		15 000	

Ida Otervik juni		1530 Opptjent, ikke fakturert inntekt		15300 Berg Marked AS		15400 Stranda Handel AS		1920 Bankinnskudd		2050 Otervik kapital	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB 01.06.		50 000						17 500			42 500
Faktura nr. 1	5			50 000							
			50 000								
Innbetaling	6				50 000			50 000			
Driftsutgifter	7								38 000		
Faktura nr. 2	8			10 000							
Faktura nr. 3	9					40 000					
Innbetaling	10				10 000			10 000			
Innbetaling	11						15 000	15 000			
							25 000				
Privatutgift	12								13 500		
Ovf. privatuttak										13 500	
Overskudd											12 000
Råbalanse		50 000	50 000	60 000	60 000	40 000	40 000	92 500	51 500	13 500	54 500
Saldo			0		0		0	41 000			41 000

Ida Otervik juni		2060 Otervik privat		2900 Forskudd fra kunde		3100 Salgsinntekt		Diverse utgifter		8810 Overskudd	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB 01.06.					25 000						
Faktura nr. 1	5						50 000				
						50 000					
Innbetaling	6										
Driftsutgifter	7							38 000			
Faktura nr. 2	8						10 000				
Faktura nr. 3	9						40 000				
Innbetaling	10										
Innbetaling	11										
				25 000							
Privatutgift	12	13 500									
Ovf. privatuttak			13 500								
Overskudd											12 000
Råbalanse		13 500	13 500	25 000	25 000	50 000	100 000	38 000			12 000
Saldo			0		0		50 000	38 000			12 000

Ida Otervik			
Balanse per	30. juni	31. mai	1. mai
Eiendeler			
Opptjent, ikke fakturert inntekt	0	50 000	0
Bankinnskudd	41 000	17 500	40 000
Sum eiendeler	41 000	67 500	40 000
Egenkapital			
Otervik kapital	41 000	42 500	40 000
	41 000	42 500	40 000
Gjeld			
Forskudd fra kunde	0	25 000	0
	0	25 000	0
Sum gjeld og egenkapital	41 000	67 500	40 000

Resultatregnskap	Juni	Mai
Salgsinntekt	50 000	50 000
– Driftsutgifter	(38 000)	(35 000)
= Overskudd	12 000	15 000
– Privatuttak	(13 500)	(12 500)
= Endring egenkapital	(1 500)	2 500

Ved utarbeidelse av regnskapet for mai beregnes verdien av utført arbeid for kunder (Berg Marked AS). Opptjent inntekt presenteres som en salgsinntekt og som opptjent, ikke fakturert inntekt (kundefordring) i balansen. I begynnelsen av juni sender bedriften kunden en regning for arbeid som er utført i mai. Periodisering som ble gjennomført i mai, tilbakeføres (ellers ville inntekten blitt bokført to ganger, både i mai og juni).

Kunden Stranda Handel AS innbetaler et forskudd i mai. Forskuddet føres som gjeld. Det nedbetales i forbindelse med at oppdraget fullføres (og inntekten opptjenes) i juni.

Oppgave 9.9

Spørsmål a:

Salgssum per enhet	6 000 kroner
– Kostpris per enhet	(1 500 kroner)
= Avanse per enhet	= 4 500 kroner

$$\text{Avanse i prosent} = \frac{4\,500 \cdot 100\%}{1\,500} = 300 \text{ prosent}$$

Spørsmål b:

Varebeholdning IB	(= 15 · 1 500)	22 500 kroner
+ Kjøp (minus retur)	(= 7 · 1 500)	10 500 kroner
– Salg	(= 11 · 1 500)	(16 500 kroner)
= Varebeholdning UB	(= 11 · 1 500)	= 16 500 kroner
Varebeholdning IB	(= 15 · 1 500)	22 500 kroner
= Endring lager (nedgang)	(= 4 · 1 500)	= 6 000 kroner

Juli	Bjørne Syversten		1460 Varelager		1500 Kunde- fordring		1920 Bankinnskudd		2050 Syversten kapital		2060 Syversten privat	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
01	IB		22 500		12 000		31 000			56 500		
02	Kontantsalg	1					18 000					
06	Utbetaling	2						9 000				
08	Husleie	3						8 500				
10	Kontantsalg	4					23 040					
13	Innbetaling	5				12 000	12 000					
15	Lønn	6						9 800				
18	Kreditsalg	7			24 000							
19	Kontormat.	8						6 700				
20	Annonse	9						2 400				
22	Kredittkjøp	10										
24	Vareretur	11										
28	Privatuttak	12						12 600			12 600	
31	Lagerendring	13		6 000								
31	Privatkonto	14							12 600			12 600
	Råbalanse		22 500	6 000	36 000	12 000	84 040	49 000	12 600	56 500	12 600	12 600
	Til resultat								21 140			
	Til balanse			16 500		24 000		35 040	64 040			
	Sum		22 500	22 500	36 000	36 000	84 040	84 040	76 640	76 640	12 600	12 600

Juli	Bjørne Syversten		2400 Leverandørgjeld		3100 Salgsinntekt		4300 Varekjøp		5000 Lønn		6300 Husleie 6800 Kontorm. 7320 Reklame	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
01	IB			9 000								
02	Kontantsalg	1				18 000						
06	Utbetaling	2	9 000									
08	Husleie	3									8 500	
10	Kontantsalg	4				23 040						
13	Innbetaling	5										
15	Lønn	6							9 800			
18	Kredittsalg	7				24 000						
19	Kontormat.	8									6 700	
20	Annonse	9									2 400	
22	Kredittkjøp	10		12 000			12 000					
24	Vare retur	11	1 500					1 500				
28	Privatuttak	12										
31	Lagerendring	13					6 000					
31	Privatkonto	14										
	Råbalanse		11 500	21 000		65 040	18 000	1 500	9 800		17 600	
	Til resultat				65 040			16 500		9 800		17 600
	Til balanse		10 500									
	Sum		21 000	21 000	65 040	65 040	18 000	18 000	9 800	9 800	17 600	17 600

- Kontantsalg: (= 4 enheter · 6 000 kroner per enhet) · 0,96 = 23 040 kroner.
- Varereturen til leverandøren gjelder en sykkel til ordinær pris 1 500 kroner.

Bjørne Syversten Resultatkonto for juli 20x2				Bjørne Syversten Balansekonto per 31. juli 20x2			
Kostnader		Inntekter		Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Varekjøp	16 500	Salgsinntekt	65 040	Varebeholdning	16 500	Syversten kapital	64 040
Lønn	9 800			Kundefordring	24 000	Leverandørgjeld	10 500
Husleie	8 500			Bankinnskudd	35 040		
Reklame	2 400						
Kontormateriell	6 700						
	43 900		65 040				
Overskudd	21 140						
	65 040		65 040		75 540		75 540

Spørsmål c:

Salgsinntekt	65 040	100,0 %
Varekostnad	16 500	25,4 %
Lønn	9 800	15,0 %
Husleie	8 500	13,1 %
Reklame (annonse)	2 400	3,7 %
Kontormateriell	6 700	10,3 %
Resultat (overskudd)	21 140	32,5 %

Bruttofortjeneste i kroner = Salgsinntekt – varekostnad = 48 540 kroner (= 65 040 – 16 500).

$$\text{Bruttofortjeneste i prosent} = \frac{48\,540 \cdot 100\%}{65\,040} = 74,6\%$$

Oppgave 10.8

Siv Fjorden Handel	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posteringer		Resultatregnskap 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1460 Varelager	100 000			¹ 18 000				82 000
1500 Kundefordring	40 200							40 200
1700 Forskudd leie	5 000							3 500
1920 Bankinnskudd	40 600		³ 700					41 300
2050 Bekken Kapital		200 600	⁵ 98 000					
			⁶ 5 300					97 300
2060 Bekken privat	98 000			⁵ 98 000				
2400 Leverandørgjeld		66 200						66 200
2910 Skyldig lønn		2 500		⁴ 1 000				3 500
3100 Salgsinntekt		250 000					250 000	
4300 Varekjøp	110 000		¹ 18 000		128 000			
5000 Lønn	47 000		⁴ 1 000		48 000			
6300 Husleie	45 000		² 1 500		46 500			
6800 Kontorrekvisita	12 600				12 600			
6900 Telefon	22 400				22 400			
8050 Renteinntekt		1 500		³ 700		2 200		
					257 500	252 200		
8810 Årsunderskudd	0			⁶ 5 300		5 300		
Sum	520 800	520 800	124 500	124 500	257 500	257 500	167 000	167 000

¹ Varelagerendring (nedgang) i året på 18 000 (= 100 000 – 82 000).

² Reduksjon av forskuddsbetalt husleie i året på 1 500 kroner (= 5 000 – 3 500).

³ Renteinntekt per 31.12.20x1.

⁴ Økt skyldig, ikke betalt lønn per 31. desember 20x1 på 1 000 kroner (= 3 500 – 2 500).

⁵ Overføring av privatuttaket fra privatkontoen til eiers kapitalkonto.

⁶ Overføring av underskuddet, 5 300 kroner (= 252 200 – 257 500), til eiers kapitalkonto.

Oppgave 12.5

Mai	Kari Ford		1230 Drosjebil		1750 Forskudd forsikring		1920 Bankinnskudd		1900 Kontanter		2050 Ford kapital	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
01.01	IB		210 000		0		39 000		1 000			109 000
01.01	Renter og avdrag	1						32 000				
05.05	Kjøreinntekt	2							8 000			
08.05	Drivstoff	3								1 000		
12.05	Forsikring	4						6 000				
15.05	Service	5										
20.05	Kontantsalg	6					25 000					
25.05	Betaling av gjeld	7						9 000				
30.05	Privatuttak	8						6 500				
31.05	Påløpne renter	9										
31.05	Avskrivning	10		^{c)} 3 750								
31.05	Forskudd forsikr	11			^{d)} 4 000							
31.05	Ovf privatuttak	12									6 500	
	Råbalanse		210 000	3 750	4 000		64 000	53 500	9 000	1 000	6 500	109 000
	Til resultat											14 750
	Til balanse			206 250	4 000		10 500	8 000	8 000	117 250		
	Sum		210 000	210 000	4 000	4 000	64 000	64 000	9 000	9 000	123 750	123 750

Mai	Kari Ford		2060 Ford privat		2210 Lån		2400 Leverandørgjeld		2950 Skyldige renter	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
01.01	IB		0			120 000		9 000		12 000
01.01	Renter og avdrag	1			^{a)} 20 000					
05.05	Kjøreinntekt	2								
08.05	Drivstoff	3								
12.05	Forsikring	4								
15.05	Service	5						11 000		
20.05	Kontantsalg	6								
25.05	Betaling av gjeld	7					9 000			
30.05	Privatuttak	8	6 500							
31.05	Påløpne renter	9							12 000	^{b)} 500
31.05	Avskrivning	10								
31.05	Forskudd forsikr	11								
31.05	Ovf privatuttak	12		6 500						
	Råbalanse		6 500	6 500	20 000	120 000	9 000	20 000	12 000	12 500
	Til resultat									
	Til balanse				100 000	11 000	500			
	Sum		6 500	6 500	120 000	120 000	20 000	20 000	12 500	12 500

Mai	Kari Ford		3100 Salgsinntekt		7000 Drivstoff 7020 Service		7040 Forsikring		6010 Avskrivning		8150 Rentekostnad	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
01.01	IB											
01.01	Renter og avdrag	1									^{a)} 12 000	
05.05	Kjøreinntekt	2		8 000								
08.05	Drivstoff	3			1 000							
12.05	Forsikring	4					6 000					
15.05	Service	5			11 000							
20.05	Kjøreinntekt	6		25 000								
25.05	Betaling av gjeld	7										
30.05	Privatuttak	8										
31.05	Påløpne renter	9									^{b)} 500	12 000
31.05	Avskrivning	10							^{c)} 3 750			
31.05	Forskudd forsikr	11					^{d)} 4 000					
31.05	Ovf privatuttak	12										
	Råbalanse			33 000	12 000		6 000	4 000	3 750		12 500	12 000
	Til resultat		33 000		12 000		2 000	3 750	3 750			500
	Til balanse											
	Sum		33 000	33 000	12 000	12 000	6 000	6 000	3 750	3 750	12 500	12 500

Kari Ford Resultatkonto for mai 20x1				Kari Ford Balanse per 31. mai 20x1			
Kostnader		Inntekter		Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Drivstoff	1 000	Salgsinntekt	33 000	Drosjebil	206 250	Ford kapital	117 250
Service	11 000			Forskudd forsikring	4 000	Lån	100 000
Forsikring	2 000			Bankinnskudd	10 500	Leverandørgjeld	11 000
Avskrivning	3 750			Konter	8 000	Skyldige renter	500
Rentekostnad	500						
	18 250						
Overskudd	14 750						
	33 000		33 000		228 750		228 750

- Årlig avdrag på lånet i Bilbanken AS er 20 000 kroner ($= 120\,000/6$). Restlån etter avdrag er 100 000 kroner ($= 120\,000 - 20\,000$). Renter for ett år er 12 000 kroner ($= 32\,000 - 20\,000$), se note 1. Tidligere brukt rentesats er derfor på 10 % ($= 12\,000/120\,000 \cdot 100\%$).
- Påløpt, ikke betalte renter per 31. mai 20x1 utgjør 500 kroner ($= 100\,000 \cdot 6\% / 12$).
- Årlig avskrivning av drosjebilen er 45 000 kroner ($= [300\,000 - 75\,000]/5$). Avskrivning for mai måned blir dermed på 3 750 kroner ($= 45\,000/12$).
- Forskuddsbetalt forsikring per 31. mai 20x1 er 4 000 kroner ($= 6\,000/3 \cdot 2$). Forsikringskostnaden for mai 20x1 er dermed på 2 000 kroner ($= 6\,000/3$).

Oppgave 12.8

Aug	Siv Debet	1280 Kontorutstyr		1500 Kundefordring		1720 Forskudd lønn		1920 Bankinnskudd		2050 Debet kapital	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB	25 000		20 000		0		15 000			35 000
2	Innbetaling				20 000			20 000			
4	Kjøp av trykksaker										
8	Husleie								11 000		
10	Kredittsalg			28 000							
12	Kontantsalg							32 000			
15	Lønn til ansatte								30 000		
16	Betaling								25 000		
18	Innbetaling				20 000			20 000			
20	Annonse								8 400		
25	Telefon								4 300		
25	Påløpt strøm										
28	Forskudd lønn					4 000					
31	Avskrivninger		5 000								
	Sum	25 000	5 000	48 000	40 000	4 000		87 000	78 700		35 000
	Resultat									13 200	
	Balanse		20 000		8 000		4 000		8 300	21 800	
	Sum	25 000	25 000	48 000	48 000	4 000	4 000	87 000	87 000	35 000	35 000

Aug	Siv Debet Tekst	2040 Leverandørgjeld		2960 Påløpt strøm		3100 Honorarinntekter		5000 Lønn		6010 Avskrivning	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB		25 000								
2	Innbetaling										
4	Kjøp av trykksaker		12 500								
8	Husleie										
10	Kredittsalg						28 000				
12	Kontantsalg						32 000				
15	Lønn til ansatte							30 000			
16	Betaling	25 000									
18	Innbetaling										
20	Annonse										
25	Telefon										
25	Påløpt strøm				6 000						
28	Forskudd lønn								4 000		
31	Avskrivninger										5 000
	Råbalanse	25 000	37 500		6 000		60 000	30 000	4 000		5 000
	Til resultat					60 000			26 000		5 000
	Til balanse	12 500		6 000							
	Sum	37 500	37 500	6 000	6 000	60 000	60 000	30 000	30 000	5 000	5 000

Aug	Siv Debet Tekst	6300 Leie av lokaler		6340 Oppvarming		6800 Trykksaker		6900 Telefon		7320 Reklame	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB										
2	Innbetaling										
4	Kjøp av trykksaker					12 500					
8	Husleie	11 000									
10	Kredittsalg										
12	Kontantsalg										
15	Lønn til ansatte										
16	Betaling										
18	Innbetaling										
20	Annonse									8 400	
25	Telefon							4 300			
25	Påløpt strøm				6 000						
28	Forskudd lønn										
31	Avskrivninger										
	Råbalanse	11 000		6 000		12 500		4 300		8 400	
	Til resultat		11 000		6 000		12 500		4 300		8 400
	Til balanse										
	Sum	11 000	11 000	6 000	6 000	12 500	12 500	4 300	4 300	8 400	8 400

Siv Debet Regnskapskontor Resultatkonto for august 20x2				Siv Debet Regnskapskontor Balanse per 31.08.20x2			
Kostnader		Inntekter		Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Lønn	26 000	Salgsinntekt	60 000	Kontorutstyr	20 000	Debet kapital	21 800
Avskrivning	5 000			Kundefordring	8 000	Leverandørgjeld	12 500
Leie av lokaler	11 000			Forskudd lønn	4 000	Påløpt, ikke betalt strøm	6 000
Oppvarming	6 000			Bankinnskudd	8 300		
Trykksaker	12 500						
Telefon	4 300						
Reklame	8 400						
	<u>73 200</u>						
		Underskudd	13 200				
	<u>73 200</u>		<u>73 200</u>		<u>40 300</u>		<u>40 300</u>

Oppgave 12.9

Knut Ebeltoft Eiendom		1100 Bygning		1250 Inventar		1750 Forskudd forsikring		1920 Bankinnskudd	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Kapitalinnskudd	1							500 000	
Opptak av lån	2							1 800 000	
Kjøp av bygning	3	2 000 000							
Kjøp av inventar	4			250 000					250 000
Utbetaling	5								1 780 000
Lønn	6								220 000
Husleieinntekt	7							600 000	
Strøm	8								22 500
Forsikringspremie	9								13 400
Renhold	10								18 400
Regning for reklame	11								
Renter og avdrag	12								265 000
Utbetaling	13								17 000
Avskrivninger	14		80 000		45 000				
Forskudd fra kunde	15								
Forskudd forsikring	16					2 300			
Råbalanse		2 000 000	80 000	250 000	45 000	2 300		2 900 000	2 586 300
Til resultat									
Til balanse			1 920 000		205 000		2 300		313 700
Sum		2 000 000	2 000 000	250 000	250 000	2 300	2 300	2 900 000	2 900 000

Knut Ebeltoft Eiendom		2050 Ebeltoft kapital		2210 Lån		2400 Leverandørgjeld		2900 Forskudd fra kunde	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Kapitalinnskudd	1		500 000						
Opptak av lån	2				1 800 000				
Kjøp av bygning	3						2 000 000		
Kjøp av inventar	4								
Utbetaling	5					1 780 000			
Lønn	6								
Husleieinntekt	7								
Strøm	8								
Forsikringspremie	9								
Renhold	10								
Regning for reklame	11						17 000		
Renter og avdrag	12			100 000					
Utbetaling	13					17 000			
Avskrivninger	14								
Forskudd fra kunde	15								20 000
Forskudd forsikring	16								
Råbalanse			500 000	100 000	1 800 000	1 797 000	2 017 000		20 000
Til resultat			1 000						
Til balanse		501 000		1 700 000		220 000		20 000	
Sum		501 000	501 000	1 800 000	1 800 000	2 017 000	2 017 000	20 000	20 000

Oppgave 14.5

Åsen Handel	Saldobalanse per 31.12.20x1		Avslutnings- posterings		Resultatkonto 20x1		Balansekonto per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1230 Varebil	215 000			¹ 45 000			170 000	
1460 Varebeholdning	110 000		² 20 000				130 000	
1710 Forskuddsbetalt leie	12 000			⁴ 6 000			6 000	
1720 Forskudd lønn	4 200			^{3a)} 4 200			0	
1750 Forskuddsbetalt forsikring	0		⁶ 2 400				2 400	
1920 Bankinnskudd	187 000		⁷ 850				187 850	
2050 Åsen kapital		215 000		¹⁰ 63 250				278 250
2210 Lån i Handelsbanken AS		95 000						95 000
2380 Kassakreditt		68 000		⁸ 3 200				71 200
2400 Leverandørgjeld		32 000		⁹ 8 200				40 200
2930 Skyldig, ikke betalt lønn		0		^{3b)} 5 400				5 400
2950 Påløpte renter på lån		8 700	⁶ 8 700	⁵ 6 200				6 200
3100 Salgsinntekt		825 000				825 000		
4300 Varekjøp	350 000			² 20 000	330 000			
5000 Lønn	190 000		^{3a)} 4 200		199 600			
			^{3b)} 5 400					
6010 Avskrivning varebil	0		¹ 45 000		45 000			
6300 Husleie	66 000		⁴ 6 000		72 000			
6720 Advokathonorar	0		⁹ 8 200		8 200			
6800 Kontorrekvisita	28 300				28 300			
6900 Telefon	7 100				7 100			
7000 Drivstoff varebil	44 000				44 000			
7500 Forsikring	15 000			⁶ 2 400	12 600			
8050 Renteinntekt		1 300		⁷ 850		2 150		
8150 Rentekostnad	16 400		⁵ 6 200	⁶ 8 700				
			⁸ 3 200		17 100			
					763 900	827 150		
8800 Årsoverskudd	0		¹⁰ 63 250		63 250			
Sum	1 245 000	1 245 000	173 400	173 400	827 150	827 150	496 250	496 250

Følgende posterings er innarbeidet i regnskapet:

- 1 Avskrivning varebil på 45 000 kroner.
- 2 Økning i varebeholdningen (= 130 000 – 110 000).
- 3 Reduksjon forskuddsbetalt lønn med 4 200 kroner og økt skyldig lønn med 5 400 kroner.
- 4 Husleie per år er 72 000 kroner. For lite kostnadsført 6 000 kroner (= 72 000 – 66 000).
Reduksjon i forskuddsbetalt husleie med 6 000 kroner (= 12 000 – 6 000).
- 5 Reduksjon i påløpte renter med 2 500 kroner (= 8 700 – 6 200).
- 6 Økt forskuddsbetalt forsikring med 2 800 kroner.
- 7 Økt renteinntekt på bankinnskudd med 850 kroner.
- 8 Økt rentekostnad kassakreditt med 3 200 kroner.
- 9 Mottatt regning for juridisk bistand. Økt advokathonorar og økt leverandørgjeld med 8 200 kroner.
- 10 Periodens overskudd på 63 250 kroner (= 827 150 – 763 900) overføres til eierens kapitalkonto i balansen.

Oppgave 14.6

Mai	Bente Flora Hagesenter		1230 Varebil		1460 Varelager		1700 Forskudd husleie		1920 Bankinnskudd		2000 Flora kapital	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB		126 000		20 000		16 500		87 500			108 900
5	Kontantsalg	1							40 800			
8	Service	2								1 500		
12	Kredittvarekjøp	3										
15	Vareretur til selgeren	4										
20	Betaling	5								3 120		
22	Lønn	6								15 000		
25	Privatuttak	7								9 500		
31	Avskrivning	8		¹ 4 000								
31	Varelager	9				² 10 400						
31	Forskudd husleie	10						⁴ 5 500				
31	Skyldige renter	11										
31	Kassakr. renter	12										
31	Privatkonto avsl	13									9 500	
	Råbalanse		126 000	4 000	20 000	10 400	16 500	5 500	128 300	29 120	9 500	108 900
	Til resultat											380
	Til balanse			122 000		9 600		11 000		99 180	99 780	
	Sum		126 000	126 000	20 000	20 000	16 500	16 500	128 300	128 300	109 280	109 280

Mai	Bente Flora Hagesenter		2060 Flora privat		2210 Pantelån		2400 Leverandørgjeld		2380 Kassakreditt		2950 Skyldige renter	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB		0			120 000		0		20 500		600
5	Kontantsalg	1										
8	Service	2										
12	Kredittvarekjøp	3						4 000				
15	Vareretur til selgeren	4					² 800					
20	Betaling	5					3 200					
22	Lønn	6										
25	Privatuttak	7	9 500									
31	Avskrivning	8										
31	Varelager	9										
31	Forskudd husleie	10										
31	Skyldige renter	11										⁵ 600
31	Kassakr. renter	12							⁶ 300			
31	Privatkonto avsl	13		9 500								
	Råbalanse		9 500	9 500		120 000	4 000	4 000		20 800		1 200
	Til resultat											
	Til balanse			0	120 000		0	20 800		1 200		
	Sum		9 500	9 500	120 000	120 000	4 000	4 000	20 800	20 800	1 200	1 200

Mai	Bente Flora Hagesenter		3000 Salgsinntekt		4300 Varekjøp		5000 Lønn		6010 Avskrivning 6300 Husleie 6630 Service bil		8150 Renter til andre	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	IB											
5	Kontantsalg	1		40 800								
8	Service	2							1 500			
12	Kredittvarekjøp	3			4 000							
15	Vareretur til selgeren	4				800						
20	Betaling	5				³ 80						
22	Lønn	6					15 000					
25	Privatuttak	7										
31	Avskrivning	8							¹ 4 000			
31	Varelager	9			² 10 400				⁴ 5 500			
31	Forskudd husleie	10										⁵ 600
31	Skyldige renter	11										⁶ 300
31	Kassakr. renter	12										900
	Råbalanse			40 800	14 400	880	15 000		11 000			900
	Til resultat		40 800			13 520		15 000		11 000		900
	Til balanse											
	Sum		40 800	40 800	14 400	14 400	15 000	15 000	11 000	11 000	900	900

Bente Flora Hagesenter Resultatkonto for mai 20x1				Bente Flora Hagesenter Balanse per 31.05.20x1			
Kostnader		Inntekter		Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Varekjøp	13 520	Salgsinntekt	40 800	Varebil	122 000	Flora kapital	99 780
Lønn	15 000			Varelager	9 600	Lån	120 000
Avskrivning	4 000			Forskudd husleie	11 000	Kassakreditt	20 800
Husleie	5 500			Bankinnskudd	99 180	Skyldige renter	1 200
Service	1 500						
Renter til andre	900						
	40 420		40 800				
Overskudd	380						
	40 800		40 800		241 780		241 780

¹ Avskrivning av vare bilen for mai blir 4 000 kroner ($= [270\ 000 - 30\ 000]/5\ \text{år}/12\ \text{måneder}$). Vare bilen har per 31. mai 20x1 etter avskrivning en bokført verdi på 122 000 kroner ($= 126\ 000 - 4\ 000$).

	Antall · kostpris	Beløp
Inngående beholdning (IB)	50 · 400	20 000 kroner
– Salg (nr. 1)	(34 · 400)	(13 600 kroner)
Varekjøp (nr. 3)	10 · 400	4 000 kroner
– Retur til leverandør (nr. 4)	(2 · 400)	(800 kroner)
Utgående beholdning (UB)	24 · 400	9 600 kroner
– Inngående beholdning (IB)	(50 · 400)	(20 000 kroner)
Beholdningsnedgang (nr. 9)	26 · 400	10 400 kroner

Varebeholdningen er her bokført til ordinær innkjøpspris per enhet. Ved siste varekjøp var det gitt en rabatt på 10 kroner per enhet ($= 400 \cdot 2,5\%$). Dette varepartiet er derfor kjøpt inn til en pris på 390 kroner ($= 400 - 10$) per enhet. En alternativ løsning er derfor å tilordne kostprisen for varelageret etter FIFO-metoden (Først Inn, Først Ut)(denne metoden er ikke pensum i dette kurset). Brukes FIFO-metoden blir kostprisen for utgående beholdning 9 520 kroner ($= 16\ \text{enheter} \cdot 400\ \text{kroner per enhet} + 8\ \text{enheter} \cdot 390\ \text{kroner per enhet}$). Under denne forutsetningen blir varekostnaden 13 600 kroner ($= 34\ \text{enheter} \cdot 400\ \text{kroner per enhet}$).

³ Avtalt rabatt er 80 kroner ($= [4\ 000 - 800] \cdot 2,5\%$), føres som redusert varekjøp. Betalingen til leverandøren utgjør 3 120 kroner ($= 3\ 200 - 80$). Innkjøpsrabatten er her bokført som redusert varekostnad i denne perioden. Alternativt kunne rabatten vært bokført som redusert kostpris for utgående varebeholdning. Rabatten ville ved denne løsningen gitt økt fortjeneste ved salg av varene i en senere regnskapsperiode.

⁴ Husleien er 5 500 kroner per måned. Per 31. mai 20x1 er husleien forskuddsbetalt for 2 måneder, dvs. 11 000 kroner ($= 5\ 500 \cdot 2$). Nedgangen i forskuddsbetalt husleie kostnadsføres som periodens husleiekostnad.

⁵ Skyldige, ikke betalte renter per 31. mai 20x1 er 1 200 kroner ($= 1\ 200\ 000 \cdot 6\% \cdot 2/12$). Økning i skyldige, ikke betalte renter i perioden bokføres som økt rentekostnad for mai.

⁶ Kassakredittrentene på 300 kroner for mai bokføres som økt rentekostnad for mai.

Spørsmål b:

Salgsinntekt		40 800 kroner
– Inngående beholdning	(20 000)	
– Varekjøp (= kjøp – retur)	(3 120)	
Utgående beholdning	9 600	
= Varekostnad	=	(13 520 kroner)
= Avanse i kroner	=	27 280 kroner

$$\text{Avanse i prosent} = \frac{27\ 280 \cdot 100\ \%}{13\ 520} = 201,8\ \%$$

Ved ordinære priser er avansen på 200 % ($= [40\ 800 - 13\ 600] \cdot 100\ \% / 13\ 600$). Ordinær avanse per enhet er 800 kroner ($= 1\ 200 - 400$), dvs. 200 % ($= 800/400 \cdot 100\ \%$).

Spørsmål c:

Utbetalt lønn er 15 000 kroner, og forskuddstrekket er 40 %. Bruttolønn er dermed 25 000 kroner (= 15 000/0,6). Samlet kostnader til lønn, feriepengar og arbeidsgiveravgift blir:

Lønn	25 000 kroner	
+ Feriepenger (12 %)	3 000 kroner	(= 25 000 · 12 %)
+ Arbeidsgiveravgift (14,1 %)	3 948 kroner	(= 28 000 · 14,1 %)
	<u>31 948 kroner</u>	
– Bokført lønnskostnad	(15 000 kroner)	
= Økte kostnader i mai	<u>16 948 kroner</u>	

De økte lønnskostnadene vil føre til at resultatet for mai vil vise et underskudd på 16 568 kroner (= 380 – 16 948). Virkningen på balansen er at nettoverdien av eiendelene vil være den samme, mens gjelden vil øke med 16 948 kroner (= 10 000 + 3 000 + 3 948). Egenkapitalen vil derfor reduseres med 16 948 kroner tilsvarende de økte kostnadene.

Spørsmål d:

Bente Flora Lønnsutbetaling		1920 Bankinnskudd (balanse)		1950 Bankinnskudd skattetrekk (balanse)		2 600 Forskuddstrekk (balanse)		2770 Skyldig arbeidsgiveravgift (balanse)		2940 Påløpne feriepenger (balanse)	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Utbetaling lønn	1		15 000				10 000				
Feriepenger	2										3 000
Arbeidsgiveravgift	3								3 948		
Ovf. skattetrekk	4		10 000	10 000							
Råbalanse			25 000	10 000			10 000		3 948		3 000
Saldo			25 000	10 000			10 000		3 948		3 000

Bente Flora Lønnsutbetaling		5000 Lønn (resultat)		5090 Feriepenger (resultat)		5400 Arbeidsgiveravgift (resultat)	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Utbetaling lønn	1	25 000					
Feriepenger	2			3 000			
Arbeidsgiveravgift	3					3 948	
Ovf. skattetrekk	4						
Råbalanse		25 000		3 000		3 948	
Saldo		25 000		3 000		3 948	

Spørsmål e:

Riktig løsning er *alternativ 1*: Ingen innvirkning på resultatet.

Innbetalingen gjelder en forskuddsbetaling for varer som skal leveres i neste periode. Utbetalingen medfører at en eiendel øker (forskudd til leverandører), mens en annen eiendel reduseres (bankinnskudd).

Spørsmål f:

Riktig løsning er *alternativ 3*: Salgsinntekten øker med 1 140 kroner.

Kunden har krav på rabatt, slik at salgsinntekten blir 1 140 kroner (= 1 200 · 95 %). Kunden skal betale 1 425 kroner (= 1 140 · 1,25) for varen, inklusive 25 % merverdiavgift. Merverdiavgiften på 285 kroner (= 1 140 · 25 %) er ingen inntekt for selgeren, men en gjeld til det offentlige (skyldig merverdiavgift).